ועוד תניא בהדיא א] הניתנין למעלה שנתערבו בניתנין למטה רבי אליעזר אומר יתן למעלה ב] והתחתונים עלו לו ואי אמרת אין בילה אמאי עלו לו דילמא קיהיב עליונים למטה והתחתונים למעלה הכא במאי עסקינן כגון דאיכא רובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד הא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים ת"ש נתן למטה ולא נמלך ר"א אומר יחזור ויתן למעלה והתחתונים עלו לו הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד והא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים ת"ש [א]נתן ג] למעלה ולא נמלך [אלו ואלו מודים * שיחזור] ויתן למטה ואלו ואלו עלו לו הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [והא אלו ואלו עלו לו קתני] מי קתני אלו ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני ד] סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה תא שמע [ב]הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת ינתנו במתנה אחת ואי אמרת אין בילה אמאי ינתנו במתנה אחת דילמא מהאי קיהיב ומהאי לא קיהיב כגון שנתערבו אחת באחת מתן ארבע במתן ארבע הכא נמי שנתערבו ארבע בארבע מתן ארבע במתנה אחת ה]

ועוד תניא. תיובתא לרב אשי דאמר טעמא דבעי תרתי משום דאין בילה הוא דשמעינן ו] לרבי אליעזר דאית ליה בילה אלמא שמעינן מהנך תרתי מתנייתא לטעמא דר' אליעזר כרבא דבתרא נמי מיתכשר אלמא ז] קנסא הוא: **הניתנין למעלה כו'.** קא ס"ד דם חטאת בדם עולה: **יתן למעלה.** להכשיר חטאת דמצוה להקדים עליונים לתחתונים כדאמר לקמן בפרק כל התדיר (דף פט.) ורואה אני את התחתונים למעלה כאילו הן מים ולרבנן ישפך לאמה: **והתחתונים עלו לו.** כשיחזור ויתן שיריים למטה לשם שיריים עלו לו ואף למתן דם עולה: **ואם אין בילה חטאת אמאי עלתה לו.** דלמא לא יהיב למעלה אלא תחתונים: **הכא במאי עסקינן כגון דרובא עליונים וקא יהיב למעלה כל שיעור.** שיש בו מן התחתונים ועוד דממה נפשך הוא ח] יהיב למעלה מן העליונים ולהכי מוקי לה ברובא עליונים משום דלא מתרץ ליה והתחתונים עלו לו אלא בהכי כדמסיק לה למילתיה: **והא תחתונים עלו לו קתני.** קס"ד אף ט] בעולה קאמר דעלתה ואי דיהיב למעלה שיעור התחתונים ועוד היכי מיתכשרא עולה דילמא כל מה שהיה בכאן מדם העולה נתן למעלה: ומשני דמאי תחתונים עלו לו דקאמר לשם שיריים דחטאת קאמר הצריכין ליספך ליסוד וכיון י] דרובא עליונים כי נתן למעלה כשיעור תחתונים ועוד יא] דאיכא מדם החטאת למעלה ולמטה אפי' כל הניתן למעלה מן העליונים הוא אכתי פש ליה מיניה למטה יב] אבל אי לאו רובא עליונים כיון דיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד כדי להכשיר החטאת תו לא מתרץ ליה התחתונים עלו לו אפילו לשיריים דדילמא כל דם העליונים למעלה ניתן ואין כאן שיריים או שמא כל דם התחתונים למעלה ניתן ואין כאן משל עולה למטה כלום: **נתן למטה ולא נמלך.** דאי נמלך לרבי אליעזר הוה אמרינן ליה תן למעלה דמצוה להקדים עליונים לתחתונים יג] בפרק כל התדיר (שם) ולרבנן ישפך לאמה: **יחזור ויתן למעלה.** ושניהם כשרין כדס"ד יד] ולרבנן ישפך לאמה והעולה כשירה טו] דאסור לשנות בתחתון מפני הכשר עליון ולא אמרינן רואין אותו למעלה כאילו הוא מים והכי תניא לה בתוספתא [ט]: **הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד.** ועליונים הוא דכשרים ולא תחתונים: ה"ג **והא תחתונים עלו לו קתני.** ולשון קושיא הוא: ומשני ליה **לשם שיריים** טז]: **נתן למעלה ולא נמלך.** מתחילתו דאי נמלך הוה אמרי ליה רבנן ישפך לאמה שלא לשנות בתחתון יז] דכיון דניתן למעלה אפי' חכמים מודו שיחזור ויתן למטה לכתחילה אם בא לימלך דאינו משנה בנתינה זו בעליונים שהרי מה שיש כאן מן העליונים שירים הן דרבנן אית להו בילה וכבר ניתן מן החטאת למעלה ומעתה מצות שיריים ליתן למטה כתחילת עולה: **ואלו ואלו עלו לו.** ושניהם כשרים: **הכא נמי כו'.** ולר"א דלית ליה בילה אין כשר אלא חטאת ולרבנן דאית להו בילה שניהם כשירין שהרי יש משניהם למעלה ולמטה: ה"ג **מי קתני אלו ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה ת"ש הניתנין כו'** ואין כאן הפסק משנה הכתוב בספרים: **מי קתני אלו ואלו מודים.** שאלו ואלו עלו לו אלו ואלו עלו לו הוא דקתני והך סיפא דקתני ואלו ואלו עלו לו לאו אאלו ואלו מודים קאי אלא רבנן יח] דקאמרי לה דאית להו בילה אבל לרבי אליעזר אין כשר אלא עליון: **ינתנו במתנה אחת.** ורבי אליעזר יט] איירי בסיפא ומתני' היא: **אחת באחת.** שיעור מתנה מזה ושיעור כ] מזה וקתני ינתנו במתנה אחת בשביל כל אחד קאמר דהיינו שתי מתנות דנמצאו שתיהן במזבח: **ארבע בארבע.** שיעור ארבע מתנות כשיעור ארבע מתנות ודקתני ינתנו במתנות ארבע בשביל זה וארבע בשביל זה: **מתן ד' במתן אחת רבי אליעזר אומר ינתנו במתנם** כא] **ארבע.** שמצוה להקדים מתן ארבע למתן אחת כדאמרינן בכל התדיר (שם) ורואה אני את תוספת מתנות הבכור כאילו הם מים:

וכ"ת

ועוד תניא הניתנין למעלה כו'. אלמא יש בילה בתוספתא דזבחים [ט] אימא והא דלא פריך ממתני' ניחא ליה לאקשויי מברייתא משום דוקא כב] דתחתונים עלו לו כג]: **הכא** במאי עסקינן ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור דתחתונים ועוד. לא מצי לאוקומא ברובא תחתונים ויהיב כד] למעלה שיעור תחתונים ועוד דאי רובא תחתונים לא היה אומר רבי אליעזר יתן למעלה: **נתן** למטה ולא נמלך ר' אליעזר אומר יחזור כה] למעלה. נראה דגרסינן כו] ויחזור ויתן למטה מדמסיק עלו לו לשם שיריים כז] דמה שנתן למטה קודם נתינתו למעלה פשיטא דאין עולה לשם שיריים: [ג] מתן ארבע במתן אחת. היינו שתים שהן ארבע כגון עולה או שלמים דלמטה דאי ארבע ממש כגון חטאת אמאי ינתן מתן כח] אחת לר' יהושע הא רבנן סברי ישפך לאמה לפי שזה למטה וזה למעלה: הג"ה [ד] **בל** תוסיף מהיכא. תימה לי הלא במתנה אחת של בכור אי אפשר שלא יוכלו לחלק לשתים ואם כן דילמא יהיב מיניה לשתי קרנות דאע"ג דאין בילה זהו שיכול להיות מזה הדם לבדו והוא הדין במתנה אחת יכול להיות בה מדם זה ומדם זה ואי ליכא שיעור נתינה לשתי קרנות דלא היה רישומו ניכר לשתים אם כן הילך הקרבן נאכל דילמא חלקו לשתי קרנות ולא הועיל כלום וי"ל דיש שיעור לשתי קרנות וכיון דאין בילה אין כאן רק ספק בל תוסיף ומשום ספק זה לא יניח קרבנו ואפילו כי הוה נמי דמים כט] מעורבים יחד הוה ספק והכי פריך נהי דנתערב ארבע באחד לא תיקשי מאין בילה אכתי [תיקשי] קושיא אחריתי דלא מתרץ דבל תוסיף בודאי ליכא. ברו"ך. ואם תאמר איזה בל תוסיף יש וליהוי מתנה שניה בשביל שיריים של בכור ואי עביד עוד שיריים בשביל עולה אין ל] כלום אלא יעשה לא] שיריים בשביל עולה (שתי מתנות שהן ארבע ויש לומר מתנה ראשונה) של עולה נכרת משתי לדדין וזהו בל תוסיף דמתנה של בכור אינה רק מצד אחד אי לב] נמי שיריים הוו באותו קרן של מתנה אחת (ארבע) מתנה שניה שבקרן שני הוי תוספת. הג"ה:

הא קתני אלו ואלו עלו לו. וליכא למימר לשם שיריים דאלו ואלו קתני משמע יוצא ידי דמים עליונים וידי דמים תחתונים:

כגון שנתערבו אחת באחת. פירש בקונטרס שיעור מתנה מזה ושיעור מתנה מזה ודקתני ונתן לג] במתנה אחת בשביל כל אחד קא אמר דהיינו שתי מתנות דנמצאו שתיהן במזבח ותימה מאי קשיא ליה נימא שנותן כל הדם במתנה אחת דליכא מתרוייהו ממה נפשך וכי תימא [ט] משום דבעי מתנה לשם כל אחד לימא שנותן חצי הדם וחוזר ונותן חצי האחר ולמה ליה למימר כלל אחת באחת וכי תימא דפריך משום דצריך לשייר משני הדמים לשפיכת השיריים ופריך דדילמא מה שנתן היה מאחד מהן והשיריים מן השני דאע"ג דתחילת עולה מקום שיריים מכל מקום לא עשה כעיקר מצותה אי נמי קסבר תחילת עולה לא מקום שיריים אם כן מאי קא משני שנתערבו כו לד] אחת באחת לה] ועוד (לימא) [למאי] דיהיב (למעלה) שיעור האחד ועוד אמאי לא פריך מרישא נתערב בדם הפסולין או בדם התמצית דילמא מאי דיהיב מדם הפסולין ושיריים לו] אלא כיון דשיריים לא מעכבי אין לנו לפסול תערובת משום מצות שיריים ומיהו לקמן משמע שיש לפסול משום שיריים אע"ג דלא מעכבי דקאמר שיריים צריכין אילטנא ונראה לפרש דהכי פריך דילמא מהאי קא יהיב כו' דהכא ליתן לא יתן אלא שתי מתנות אחת משום זה ואחת משום זה ואם נאמר לו שיתן כל הדם לא ישמע לנו ולא דמי לנתערב בדם פסולין דשמא ישמע לנו כיון דידיע לז] דפסול מעורב בו אבל הכא דשניהם כשירין לא ומיהו קשה דאם כן לעיל דקאמר דיהיב למעלה שיעור התחתונים ועוד לא ישמע לנו כיון דשניהם כשרים ועוד יש לומר דלשון מתנה אחת משמע לח] אחת ולא יותר וכי משני שנתערבו אחת באחת כפרש"י מתנה אחת מכל אחת ולא דמי להיא דלעיל דיתן למעלה ומוקמינן דיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד דסתמא קתני יתן למעלה לט] ולא מפרש כמה וכן בדם הפסולין ובדם התמצית:

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הלכה יג:

◆

שיטה מקובצת

כגון דאיכא רובא עליונים. ה"ה דמצי למימר חצי מזה וחצי מזה ונתן חצין (למעלה) ועוד [למעלה] דהשתא ממה נפשך הניח מעליונים למעלה, אך שהיה קשה לו והא תחתונים עלו לו קתני דהשתא לא הוי מצי למימר לשיריים דחטאת כדמשני השתא משום דשמא דם החטאת היתה כולה למעלה, אבל השתא דרובא עליונים מחמת שפיר דדם החטאת מרובה כל כך שמגיע שיעור דחטאת ליתר מעוד כל כך דאפשר יהיה בו שיריים: והא אלו ואלו עלו לו קתני. משמע אף לשם תחילת עולה המשונה יעשה. והא דלא משני לשם שיריים, ואי משום דקתני עלו לו, הא לעיל נמי קתני תחתונים עלו לו ואפי"ה אוקימנא לשיריים משום דאלו ואלו משמע אלו דומיא דאלו תחתונים דומיא דעליונים מה עליונים אותן שנתן למעלה עלו לתחילת מתן דמים אף תחתונים אותן למטה עלו לתחילת מתן דמים דהיינו תחילת עולה. וי"ל דלא דמי דלעיל תחתונים עלו לו דקתני (והוא) אדברי ר"א הוא ולא קאי כלל ארבנן, אבל הכא קאי נמי ארבנן מדקתני דאלו ואלו מודים ומ"מ לרבנן דקאמרי יש בילה עלו לו תחתונים לתחילת עולה ומדרבנן נשמע לר' אליעזר דלתחילת עולה נמי עלו גם לר"א [illegible]: סיפא (אתיא) [אתאן] לרבנן. [illegible]

מסורת הש"ס

א) [עירובין ק. ר"ה כח:], ב) פ"ח ה"ח, ג) שייך לעיל במתני', ד) שייך לדף שאח"ז, ה) עי' תו"כ ויקרא חובה פ"ט ה"ה.

◆

גליון הש"ס

גמ' שיחזור ויתן למטה. ע"ל דף עו ע"ב תוס' ד"ה ולו. ולקמן דף פא ע"ב תוס' ד"ה נתן:

◆

שינויי נוסחאות

א] תיבת בהדיא נמחק (ש"מ): ב] בש"מ נוסף ורואה אני את התחתונים למעלה כאילו הם מים: ג] צ"ל נתן (ש"מ): ד] פ"י קתני: מתני' הניתנים במתנה אחת כו' שנתערבו כו': אתאן לרבנן כו'. וכ"ה הגירסא שלא ל"ה רש"י ז"ל (ש"מ): ה] בכת"י וש"מ נוסף ר"א אומר ינתנו במתן ארבע. וכ"ה ברש"י. צ"ל מתן ד' במתן אחת מאי איכא למימר (גליון): ו] צ"ל דהא שמעינן (כתה"י וש"מ): ז] צ"ל אלא (כת"י ושמ"ק): ח] צ"ל ההוא ועוד יהיב (שמ"ק): ט] דאף עולה קאמר דעלתה לו ואי כו' כצ"ל (ש"מ): י] צ"ל דכיון (ש"מ): יא] ועוד דהיינו פלגא איכא מדם החטאת למעלה ולמטה דאפילו כל הניתן למעלה שיעור התחתונים מן העליונים וכו' כצ"ל (ש"מ): יב] בש"מ נוסף מה שיש מן העליונים יותר מן החצי דהא עליונים רובא הוו: יג] כדאמרי' בפרק (ש"מ): יד] כדקא ס"ד (כתה"י) לר"א דיש בילה ולרבנן כו' (ש"מ): טו] כשירה דיש בילה ולמעלה לא יתן דאסור (ש"מ): טז] בכ"י נוסף כלומר עלו לו למפרע [ובש"מ הגיה כן כדיבור הקודם אחר תיבת קתני, וקרוב לודאי שהוא ט"ס]: יז] צ"ל בתחתונים, וכיון דנתן כו' (צ"ק): יח] רבנן הוא דקאמרי (צ"ק): יט] ור' אליעזר היא דאיירי בסיפא דמתני' כצ"ל והס"ד ותיבת היא נמחק (צ"ק): כ] ושיעור מתנה מזה והא דקתני ינתנו כו' (שמ"ק): כא] צ"ל במתן (שמ"ק), ועי' אות ה: כב] צ"ל דיוקא (ש"מ): כג] בש"מ נוסף דממתני' פשיטא ליה לתרץ דיהיב למעלה שיעור עליונים ועוד אבל בברייתא דקתני בסיפא תחתונים עלו לו הוה משמע ליה עלו לשם תחתונים: כד] הח"ן הגיה ויהיב למטה שיעור עליונים. וע"ש בלוחו. וע"ע בלק"ק וכה"ז, פמ"א, קר"ל, ק"ד ושאר מפרשים: כה] יחזור ויתן למעלה (ש"מ): כו] דגרסינן [illegible]

[illegible] שלא במקומו: לז] צ"ל דידוע דדם פסול מעורב (ש"מ): לח] משמע שיעור מתנה אחת ולא יותר וכי [illegible] בעי למימר כפרש"י שיעור מתנה אחת כצ"ל (ש"מ וב"י), [בכ"מ ליתא תיבת כפרש"י]: לט] למעלה סתם ולא מפרש כמה ולכך מוקי לה שפיר דקיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד והוי טפי משיעור מתנה וכן בדם כו' כצ"ל (ש"מ):

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com